

Robert.

18. Daniel. 4. Spiritus & lumen omnia abscondita penetrantur.

D. Cyr. Hic.

19. Actor. 7.

Lumine Divini Spiritus omne abditum penetratur.

D. Cyr. Hieros.

nit, ut detur lux, quæ cuncta ostendat, ac manifestet. Rup. lib. 2. c. 12. ad sapientiam ait: Spiritus Domini ferebatur super aquas; illo quidem principio sic aquis superferebatur Spiritus Dei, ut discerent fiat lux, & facta est lux.

Nabuch. postulat à Dan. 4. n. 6. ut horribilem visionem, quam viderat, ei aperiat, & exponat, & ait ei: Ego scio, quod spiritum sanctorum. Deorum habeas in te, & omne sacramentum non est impossibile tibi, visiones somniorum, quas vidi, & solutionem eorum narra &c. Tu & Rex vidisti, & oculis percepisti, quomodo petis ut explicet & exponat ille, qui non vidit, & longe à tuo cubiculo extabat, si tu ignoras, qui vidisti, quomodo ille, qui nihil de eis agnovit: Illi ait Rex, scio quod Spiritum sanctorum Deorum habeas: seu ut legit D. Cyrill. Hierosolymit. Carech. 16. Scio quod Spiritus Dei sanctus est in te: Cum autem ipse cognovisset quod Spiritus sanctus erat in Dan, inde pro certo habuit posse dissolvere sacramenta à se non visa nec agnita, & nihil ei esse abditum, ac reconditum; citatus D. Cyrill. Ipse viderat & nesciebat. Dic, inquit, mihi visionem quam ego vidi, & qua sit, nescio. Cernis vim Spiritus S. ? Videntes nesciunt; Non videntes agnoscunt, & interpretantur: Ad cognoscendum & intelligendum, non intendas tantum ad vim tui intellectus ac ad visionem tuorum oculorum, sed omni affectu intende tibi comparare virtutem Divini Spiritus, quâ non visa percipias, & sine illa, visa non capies, ac intelliges.

Aliam comprobationem huius veritatis nobis dat idem Sanctus Doctor. Cum lapidaretur Steph scribitur de eo Act. 7. n. 55. Cum autem esset plenus Spiritu Sancto, vidit gloriam Dei & Jesum stantem à dextris Dei. Valde mirabilis sane tanta oculorum perspicacitas; Steph. existens in terra, transvolat super cælum & penetrat ipsum empyreum, & pervenit visu ad supremum majestatis solium & videt Jesum stantem à dextris Dei: Unde illi tanta acies oculorum, ut ad tam alta, & sublimia perveniat? Erat autem Stephanus plenus Spiritu Sancto: De Spiritu, S. assistentia tantum lumen habuit, ut omnia penetraret, & nullum sacramentum esset ei occultum, ac abditum. Idem D. Cyrill. Hieros.

resol. Carech. 17. ait: Vidit calos apertos, vidit & filium hominis stantem à dextris Patris. Vidit autem non sua virtute, sed ut inquit scriptura, cum esset plenus Spiritu sancto, suspiciens calum vidit gloriam Dei. Expende: Non sua virtute, sed cum esset plenus Spiritu sancto.

Tamen tanta mentis perspicacia à Spiritu sancto non communicatur omnibus, sed tantum terrena contemnentibus; & iis qui super ea elevantur, ait Isa. 42. n. 5. Hæc dicit Dominus Deus creans calos, & extendens eos: firmans terram, & quæ germinant ex ea, dicit statum populo, qui est super eam, & spiritum calcantibus eam: Nota ultima verba spiritum calcantibus eam. Proponit Propheta agens de mundi creatione duo, quæ Deus hominibus contulit, statum, nempe, & spiritum. In statu animam rationalem intelligit, quo Deus inspiravit in faciem spiraculum vita: Gen. 2. n. 7. In spiritu autem intelligitur Divin. spiritus, qui per sua dona homini communicatur. Afflatus, seu anima rationalis omnibus datur; qui hoc communi aëre super terram degunt; spiritus autem, non omnibus, sed illis tantum, qui terrena contemnentes valent ea conculcare: Conculcantibus eam; Quod ab ipso Divino spiritu venit, ut homo terrena dimittens, valeat evolare ad cælestia. D. Irenæus lib. 5. cap. 12. ait: Aliud est afflatus vitæ, qui & animale efficit hominem, aliud spiritus vivificans, & spirituale efficit eum, & ideo ait Isa. dedit statum populo qui super terram est, & spiritum his, qui calcant illam, Afflatus communiter omni, qui super terram est, populo datus, spiritum autem proprie his, qui conculcant terrenas concupiscentias.

Hinc David vehementer exoptans clamabat Pl. 54. n. 7. Quis dabit mihi pennas sicut columba: ad volandum in altum aptiores videntur pennæ aquilæ, quàm columbæ; cur has exoptat, & non potius illas? Non quarebat pennas columbæ naturalis, sed Divini spiritus, quibus elevaretur à terrenis ad cælestia, ut ibi perfectam haberet requiem. Divus Ambrosius lib. 1. de Virgin. ait: Sume igitur alas Virgo, sed spiritus, ut supervoles vitia, si contingere cupis Christum.

20.

Isai. 42.

Contemnentem terrena illum minantur Spiritu S.

D. Iren.

21.

Plalm. 74. Spiritu S. elevatur à terrenis ad requiem.

D. Ambros.

vestrum impleatur. 12. Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem sicut dilexi vos. 13. Majorem hæc dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis. 14. Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio vobis. 15. Jam non dico vos servos: quia servus nescit quod fecit Dominus ejus. Vos autem dixi amicos: quia omnia quæcumque; audivi à Patre meo, nota feci vobis, 16. Non vos me elegistis, sed ego elegi vos: & posui vos, ut eatis & fructum afferatis, & fructus vester maneat, ut quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis. 17. Hæc mando vobis, ut diligatis invicem. 18. Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit. 19. Si de mundo fueris mundus quod suum erat diligeret: quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. 20. Memento te sermonis mei quem ego dixi vobis, non est servus maior Domino suo, si me persecuti sunt, & vos persequentur. Si sermonem meum servaverunt, & vestrum servabunt. 21. Sed hæc omnia facient vobis propter nomen meum, quia nesciunt eum qui misit me. 22. Si non venissem, & locutus fuisset eis, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non habent de peccato suo. 23. Qui me odit, & Patrem meum odit, 24. Si opera non fecissem in eis quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent. Nunc autem & viderunt, & oderunt & me, & Patrem meum. 25. Sed ut adimpleatur sermo qui in lege coram scriptus est: quia odio habuerunt me gratis. 26. Cum autem venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis à Patre, Spiritum veritatis, qui à Patre procedit, ille testimonium perhibebit de me. 27. Et vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis.

ARGUMENTUM CUM Remissionibus.

Primò Vers. 1. Ait Christus se esse vitem: discipulos suos palmites: ideoque in eo debent manere ut fructum salutis proferant; quod explicavi to. 5. c. 14. & hic etiam dicam.

Secundò Vers. 12. Commendat dilectionem proximi, inter mundi persecutiones, quas prædicit vers. 20. quod totum habetur explicatum tom. 5. lib. 7. c. 15.

Tertio Vers. 26. Promittit Spiritum Paraclitum, ut eis de se ipso det testimonium; quod expendi citato tom. 5. lib. 7. c. 16.

Vitis & Palmites.

QUÆSTIO I.

Quare Christus D. dicitur Vitis.

I. Textus.

Ait Christus D. in presenti: Ego sum vitis, vos palmites; qui manet in me, & ego in eo, hic fructum multum: Ubi Dominus se dicit vitem, & discipulos suos palmites; pro quo multas dedit rationes citato c. 14. Nunc verò adde: Christus dicitur vitis, qui & petra est, de vite inter petrarum scissuras sæpè sæpius præclarissimi palmites exurgunt, qui facundissimos, ac abundantissimos fructus proferunt, sic & justis ac sanctis in Christo radicatis inter persecutionum lapides excellentissimos justitiae fructus germinant, ut elegantissime dicitur August. hom. 1. de S. Steph. considerans solum inter lapidum torrentes, & ait: Virebat Sylveira in Evang. Tom. VI.

Vinea Justorum à persecutionibus dilatatur.

D. August.

Steph. de Christo sicut samentum de vite. Miraris fructum de samento pendens, vide samentum in vite manentem: Era Steph. die aliquid Judæus, ut incipias lapidari, & possis coronari, facula verba, & excipe saxa. Era Steph. samentum in vite Jesu manens, ut magnis fructibus abundet, exiguntur lapides non quibus obruatur, ac deprimatur, sed ut inde Christum prædicans exurgat ad coronam: Dic aliquid Judæus, ut incipias lapidari, & possis coronari.

Ait Job. 8. n. 17. de felicitate justorum agens: Super acervum petrarum radices ejus densabuntur, & inter lapides comorabuntur, Septuag. legunt: In congregatione lapidum dormit, in medio silicium vivet. Arab. super undas extenduntur: Quid est quod justus inter silices, ac durissima saxa vivit, & extenditur? sæpè videbis vineas in locis petrosissimis, quorum nulla videtur terra, sed solum saxa, petrae, & rupes apparent, & inter hæc palmes non suffocantur, sed vividissime germinant, dilatatur in folia, & aureos racemos profert, quibus hominum divitiarum maxime crescunt, & augentur: Sic & justus non in molli terra, sed inter durissima persecutionum saxa & lapides crescit, & dilatatur in uberes fructus ad comparandas divitias cælestis patriæ.

Ait Isaias. 65. n. 10. Vallis Achor in cubile armentorum populo meo, qui requisierunt me: loquitur Propheta de iustis, ac sanctis, qui toto corde suo requisierunt me: scilicet Deum, ad observanda ejus mandata, & præcepta; & quilibet assignabitur locus, ac cubile ovibus, ac armentis ipsius Dei. Vallis Achor: in qua, nempe, Achor dans gloriam confessus est suum peccatum, & à populo lapidatus est. Iosue. 7. n. 25. Vallis ergo Achor, ubi congeries lapidum extant, datur in cubile, ac domum populi Dei, ac ejus electorum. Vix unquam facundior situs invenitur, ut crescant dei ovium armenta, ac divina germina, ut inde hominibus felicitates adolescant. D. Ephrem, inde maxime ubi saxa durities, & vitæ asperitas splendet. Ex quo monet B. Ephrem Parencl. 40. Arborem malis excide, & pro ea arborem vitæ planta presiosam, inquam, cruceum, si em. & expetit.

Job. 8. tu ag. Arabic.

Ex duritia lapideæ confertur: sanctitas justorum.

Iosue. 7. Inter lapidum asperitates iusti creatur.

G G g expetit

CAPUT XV.

1. Ego sum vitis vera: & Pater meus agricola est. 2. Omnem palmitem in me, non ferentem fructum, tollit eum; & omnem qui fert fructum, purgabit eum, ut fructum plus afferat. 3. Jam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. 4. Manete in me, & ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum à semetipso, nisi manserit in vite: sic neque vos nisi in me manseritis. 5. Ego sum vitis: vos palmites: qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum: quia sine me nihil potestis facere. 6. Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, & arefcet, & colligent eum, & in ignem mittent, & ardet. 7. Si manseritis in me, & verba mea in vobis manserint: quodcumque volueritis petetis, & fiet vobis. 8. in hoc clarificatus est Pater meus, ut fructum plurimum afferatis, & efficiamini mei discipuli. 9. Sicut dilexit me Pater, & ego dilexi vos: manete in dilectione mea. 10. Si præcepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea, sicut & ego Patris mei præcepta servavi, & maneo in ejus dilectione. 11. Hæc locutus sum vobis, ut gaudium meum in vobis sit, & gaudium vestrum

expectationem saluatoris passione, que mortis ipsius. Dilectio eius sit in corde tuo, quemadmodum scopus in mari propositus: qui undique a contrariis ventis, ac ventis insurgentibus concutitur, & semper firmus, ac constans perseverat, & nunquam, nec recedit, nec frangitur.

4. Matth. 17. n. 59. Ioseph involvit illud in sindone munda & posuit illud in monumento suo novo, quod exciderat in petra: & advolvit saxum magnum ad ostium monumenti. Felicitissimo Resurrectionis die Magdal. veniens ad sepulchru, cum Christi corpus non invenisset, stabat foris plorans, cujus plantatum tanquam indignum Angeli reprehendentes, dicunt: Mulier quid ploras? Ioan. 20. n. 13. Non familiari nomine Mariæ, sed communissimo Mulieris eâ appellat: Et cur non magis acceptabilis est mulier, quæ Dominum quærens, non inveniens deplorat, quod ex vi tanti amoris maxime debet esse grati, merito tamen nõ est acceptabilis, sed tanquã extranea communi nomine dicitur, cãm putaret quod iustus inter lapides, ac saxorum durities poterat perire, cum instar vitis inter lapides in magnos fructus debebat exurgere, ut ipse resurgens nos etiam cû ipso resurgeremus. Ut ait Apostolus 1 Cor. 15. sic. D. Chryl. serm. 6. de Resurrect. Dicunt ei Angeli: mulier quid ploras? Iesum quæris inter petram, qui iam confregit mortis & gehennæ. Quid quæris Maria plantatã vitæ mortuorum de palmitibus mortuorum paratur tibi in horo renovatã vindemiã. Inde mulieris lachrymæ non sunt acceptæ; quia Christum Iesum verã vitæ inter petram quærebatur mortuum cum ex ipsa vite novi palmites insurgenter ad renovatam vindemiam. Quæris plantatam vitæ, veram, ecce de palmitibus mortuorum paratur tibi renovatã vindemiã.

Ex duritie pe- trarum exur- gunt palmitis ad vitam.

1. Cor. 15. D. Chryl.

QUÆSTIO II.

Quare divinus Pater dicitur Agricola?

5. D. Athanas. Ait Christus D. in præsentem: Ego sum vitis vera, & pater meus agricola est, de quo multa dixi cirato cap. 16. Nunc verò accipe D. Athan. Qui alte, & profunde considerat hæc verba disp. in Conc. Nyssen. contra Arium, & ait: Exhortatur, scilicet Christus, discipulos, ut sobrii sint, & alacres, dum ait: Pater meus agricola est, ac si diceret: Scire vos volo: quod si Pater quempiam colat ille, meum fructum refert, non sinens alienum fructum in veris vitis palmitib. germinare. Quid habet Divin. Pater cum agricola, ut dicatur, Pater meus agricola est? Multum sane ex solitudine, ac industria boni agricolæ venit, ut arbuta germinet. Sic à cælesti Parenti habetur, quod bona in nobis plantata crescant, & fructus cælestis vitæ in nobis pullulent. Scire vos volo, quod si Pater quempiam colat ille meum fructum refert. A cælesti Patre venit, ut in Christo fructum proferamus. Unde ipse ait: Omnis plantatio, quam non plantavit Pater meus, radica-bitur. Matth. 15.

6. Jerem. 2.

Conqueritur Deus de synagoga per Jerem. 2. n. 21. Ego autem plantavi te vineam electam, omne semen verum; quomodo ergo conversa es mihi in prævum vinea aliena? Maxime miratur Deus, quod vinea electa cum omnibus, nempe, quæ maxime requiruntur ad singularem, & optimam vineam, cum bono, & optimo semine di-

vineæ legis, ac mandatorum, ejus tamen abiit in perditionem, & inutilis facta est; Unde hoc tantum malum, Conversa es mihi in prævum vinea aliena: Quia ipsa ex sua malitia reliquit verum Deum cultorem suum: facta es vinea aliena: Tradens te alienis malis, ac pestiferis agricolis. Noster D. Cyrill. in c. 1. Osee ait. Sub Christum qui per redactis iudeis quomodo non vineis palmitum copiam florentibus, & feracissimis similes erant futuris: Viventes autem Pharisæo vin instituit, & moribus dicentesque doctrinas, ac mandata hominum, nihil profusus sunt herbis homo pro, inquisivimus, qua facile succumbunt, atque marcescunt. Sub Dei præceptis multum proficiebant iudæi, & tanquam felices palmites magnos fructus producebant: At ut Dei cultum reliquerunt, hominum mandatis adhærentes tanquam tenues, & viles herbæ marcescunt, & pereunt.

Ex Dei mandatis salus, ex illius recessus, mors.

D. Cyril.

Secun. & sic pergit idem citatus D. Athan. Scire vos volo, quod si Pater quempiam colat, ille meum fructum refert, non sinens alienam fructum in veris palmitibus vitis germinare. Verus agricola maxime invigilat super suum hortum super vineam suam, non sinens herbam inutilem, ac noxiam, in ea carpere, ac germinare sed statim eam eruit, amputat, ac eradicat. Sic cælestis Pater in vinea sua in electis suis, non sinit diu perseverare peccatum. sed magna vigilantia amputat, & non permittit, quod mittat radices in anima illa, sed ut statim veniant, & convertantur ad Deum. Cantic. 4. n. 4. dicitur: Sicut turris David collum tuum, quæ edificata est cum propugnaculis mille clypei pendens ex ea: Ecce anima sancta edificatur à vero Davide Christo Iesu clypei, & armis munita, & undique stabilita; ad quid tot arma, clypei, & munitiones? Quia si anima à Deo creata, aliquando per peccatum cecidit, sic per divinam gratiam erigitur in inimicorum insultus valeat rejicere, ac excludere, ut nullus aditus pateat inimicis.

7. D. Athanas.

Anima sub Deo maxime munita, custo- dita.

Cantic. 4.

D. Nyssen. hom. 7. in Cant. ait: Intellige per Davidem regem, Patrem regis nostri, qui ab initio constituit hominem, ut esset turris. & non ut caderet, & per gratiam cum turris edificatur & munitur munitur clypei, ut inimicorum insultibus non facile am. luis possit invadi.

8. D. Athanas.

Tertio, idem cit. D. Athan. sic pergit. Ambulan. Pater in vinea, hoc est in cellis anima, omnia putrida, & insolentia tollit, ne lignorum luxuries insolens fructum eorum non proferat, quia a vicula desiderat. Optimus agricola ambulat per vineam suam, arbores luxuriantes, earum nimium excrecentes ramos amputans, folia nimia præciudens, imo & flores excutens, ut inde exoptatum fructum valeat percipere. Sic Aternus Pater præclarissimus agricola, arbores, seu homines in sua vinea plantatos pressuris, laboribus, ac persecutionibus permittit vexari, ut præcis luxuriantibus moribus in virtutum fructus renascantur; & ærumna quæ videtur ex ira, ex summa misericordia venit. Sic Jerem. Thren. 3. n. 31. Quia non repelles in sempiternum Dominus, quia si abiecit, & miseretur super non ex-

Thren. 3. Pœna à Deo sepe non ex- erit, sed ex misericordia.

secundum multitudinem misericordiarum suarum. Non enim humiliavit ex corde suo, & abiecit filios hominum. Humiliatio & abjectio, ac repulsa; quæ à Deo in nos venit, non est ex corde, ac voluntate sua ad perpetuum, nec est æterna ex se; & cur huiusmodi abjectio, & repulsa non est æterna? quia ipsa humiliatio ac

Rupert.

abjectio habet vim nos erudiendi, ac reducendi ad Deum. Rupert lib. 1. in Jerem. cap. 69. ait. Ex corde suo non humiliavit, non totum ex ira produxit, quod humiliavit, vel abiecit, sed utiliter laboribus nos erudit sicut scriptum est: flagellat omnem filium, quem recipit: Tota humiliat o, quæ à Deo venit, non est ex ira, sed sæpe ex pietate, ut laboribus nos erudiat, & reducat ad se, utiliter laboribus nos reducens.

9. Apoc. 1.

Ex ira sæpe venit ad eadem. Andr. Cæsar.

Apoc. 12. n. 9. Scribitur: Venit ad me unus de septem Angelis habentibus phialas plenas septem plagis novissimis, & locutus est mecum, dicens: Veni ostendam tibi sponsam uxorem Agri. Ad quæ ingeniose notat Andr. Cæsar. Quinam est iste Angelus, qui Ioann. ad civitatem cœlestem ducit, & ad felicissimas nuptias divinitus ducit? Angelus nempe, ille unus ex eis qui habebat septem plagas plenas ira Dei. Sic citatus Aug. c. 66. Qui enim cladem pro meritis & plagam ante irrogaverat, nunc Ecclesia benedictionem Theo. o. go demonstrat: Idem, nempe, Angel. qui delinquentibus in Ecclesia pœnis intulerat; idem benedictiones, ac felicitates in ipsa Ecclesia demonstrat: sic enim ex plagis, ac claudibus exceptis facillimè devenitur ad justitiam fructus, ut in Christo vivamus.

10. Jerem. 13.

Septuag.

Aliquando virga iustitiae convertitur in florem misericordie.

D. Paulin.

Ait Jerem. ad Deum 11. n. 10. Virga vigilan- tem ego video: Septuag. legunt: Ego video vir- gam amygdalinam: Et unde venit, quod virga vigilans ad puniendum vertatur, & appareat amygdala? & cur in hac potius quàm in alia arbore? amygdala in suis floribus, ac fructibus producendis maxime maniat: Cur ergo vir- ga, quæ supplicia, & clades denunciabat populo amygdala appareat? quia sæpe ex panis, & supplicis illatis civillimè flores, ac fructus pul- lulat, sic sæpe Deus pœnas infert, ut ad fructus iustitiæ reducat. D. Paulin. agens de plagis in- flictis Melanæ. ait: Tanta est summi Patris pie- tas, ut etiam ira eius ex misericordia sit, & ideo castigat, ut pariat salutem quoque istam, non quia iustitiam haberet, sed ut perfectam redderet pa- ternam pietate corripens, in misericordia verberavit tentationibus, ut patientia coronaret.

QUÆSTIO III.

Quare palmes qui non manent in Christo de futuro dicitur quod mittetur in ignem & de præsentem, quod ardet?

11. D. Hieron.

12. D. Hieron.

13. D. Hieron.

14. D. Hieron.

15. D. Hieron.

16. D. Hieron.

17. D. Hieron.

18. D. Hieron.

19. D. Hieron.

20. D. Hieron.

21. D. Hieron.

22. D. Hieron.

23. D. Hieron.

24. D. Hieron.

25. D. Hieron.

26. D. Hieron.

ignis lentus calefacere ligna prius, quàm infla- mare, ut ardeant: ac quanto vehementissimus sit, statim ardet, sicut sicca ardere statim solent: hæc vehementia significatur verbo præsentem. Alterum est duratio, ardet sine fine, non ad tempus, sed in perpetuum. Non dicitur de futuro ardebit, sed de præsentem ardet, ob perpetuitatem illius ignis, qui ita qui perpetuo tanquam in præsentem ardet, vel ob magnam vehementiam illius ignis, qui ita rapidus est, ut potius dicatur de præsentem, ardet; quàm de futuro, ardebit, quod maxime verum in cogitatione, ac recordatione illius, qui magno pere conceptus à viris magnis illius horrore, ac imaginatione tenacissima, veluti ardet. Præclara D. Bern. term. ad Fratres de Monte Dei ait: Si in dicitur Palmista: Descendant in infernum viventes, videlicet, ne descendant morientes. Hoc enim modo sepe cellarum in ola in infernum descendunt: sicut enim assidue contem- plando reviviscere amant gaudia cælestia, ut ar- dentius ea appetant. sic dolores inferni, ut horreant, & resurgant.

Ignis inferni ardet modo, ut non ardeat in futuro.

D. Bernard. Pl. 54. p. 16.

Ait Regius Vates Psal. 38. n. 4. Concaluit cor meum intra me & in meditatione mea, exarde. Psal. 38. sicut ignis Chaldaicus: ebullit cor meum in cor- pore meo: tanquam per vehementiam horrore cor commoveri, & labefactari videatur, tanquam si à loco suo commoveatur. D. Hieron. sic exponit: & in meditatione mea incensus sum igne: Sic enim vivax illa anima vivaciter inflummat, ac incendit cor meum meditatione, ac cogitatione, ac si gehennæ scintillis acriter exardesceret. Theodor. Maxore ignis ardebat. Quid ergo deinde facit Propheta tanto igne inflammatus, ac petteritus? Subdit n. 5. Locutus sum in lingua mea, notum fac mihi, Domine, finem meum. Iam ex meditatione venit ad orationem, ac locutionem. Locutus sum in lingua mea: Et quid loquitur, ac postulat à Deo. Notum fac mihi Domine finem meum: ut cognoscat, ac sciat, an finis vitæ suæ futurus sit in iustitia, ut explicat D. Chryl. ibi. Ut quid peregre est profecturus, & coram iusto iudice sistentus, utque ab ipso habeat reportare sententiam præmiis, ac meritis, ut inde à tanto terrore, ac horrore gehennalis ignis liberetur, ne tanta cogitatione, ac metu torqueatur.

13. D. Bernard.

14. D. Hieron.

15. D. Hieron.

16. D. Hieron.

17. D. Hieron.

18. D. Hieron.

19. D. Hieron.

20. D. Hieron.

21. D. Hieron.

22. D. Hieron.

23. D. Hieron.

24. D. Hieron.

25. D. Hieron.

26. D. Hieron.

27. D. Hieron.

28. D. Hieron.

29. D. Hieron.

30. D. Hieron.

31. D. Hieron.

32. D. Hieron.

33. D. Hieron.

34. D. Hieron.

35. D. Hieron.

36. D. Hieron.

37. D. Hieron.

38. D. Hieron.

39. D. Hieron.

40. D. Hieron.

41. D. Hieron.

42. D. Hieron.

43. D. Hieron.

44. D. Hieron.

45. D. Hieron.

46. D. Hieron.

Secundò: Mittent in ignem, & ardet: De præ- senti ait: Ardet: quia ipsa pœna peccati non solum in futuro, sed etiam in præsentem pecca- tores in flammâ, succendit, ac comburit. Sic ignis Baby'onicus non solum culto livit sanctos tres pueros in fornace, sed etiam eorum tortores, ac Dei inimicos: Erumpit, & incendit, quos re- perit iuxta fornacem de Chaldais: Dan. 3. n. 48. Cum Jeremias interrogaretur à deo quid vide- bar, ait: Ollam succensam ego video: c. 1. n. 11. per ollam succensam, Interlinealis, D. Hiero. Theodoret. intelligunt Regem Babylonie, vel diabolum, qui synagogã iudeorum non solum succendit in futuro sæculo, sed etiam in præ- senti in generali illa devastatione Ierosolymæ. Aliter & maxime in rem nostram explicat D. Greg. lib. 18. Moral. c. 11 & ait: Olla succensa, est cor hominum, secularium curarum ardoribus de- sideriorumque anxietatibus fervens, qui à facie Aquilonis succenditur, id est, diaboli suggestioni- bus inflammatur, Ipse enim vocari nomine Aquilo- nis solet, qui dixit sedebat in monte testamenti in lateribus Aquilonis Isai. 14.

Daniel. 3.

Jerem. 1.

Interlin.

D. Hieron.

Theodor.

D. Gregor.

Peccatori

Sylveira in Evang. Tom. VI.

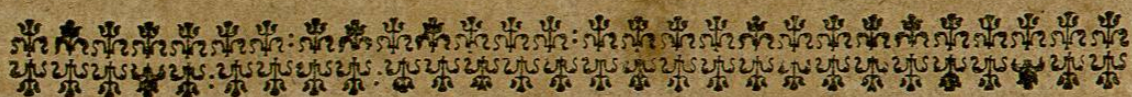
G G g 2

115.

Peccatori semper in hac vita est labor, inquietudo, ac sollicitudo. Peccatores convocans ad se Christus D. ait: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Matth. 11. n. 29. Quos vocat Christus peccatores nempe, qui maxima in suis deliciis, ac oblectationibus, & iucunditatibus se ingurgitabant, in quoniam erat eorum labor, ac onus, quod ad illum excutiendum Christus eos vocat ad se, in ipsismet incunditatibus, ac oblectationibus

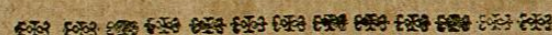
peccaminosis erat eorum sumus labor, ac onus quae experitur peccator in se, ac anima sua. D. Basil. Sel. orat. 29. ait: *Huius vocis hereditatem obtinuit Apostolor. catus, hanc in manibus habentes; non inflata tuba caelum hominibus pervium reddiderunt, terras integras pervasit ea vox, sive vi capta sunt civitates.* Conuenit ad Christum universae civitates in suis oblectationibus, inveniemes, & agnoscentes laborem, ut sub Christo requiescant, & levamen habeant.

CAPUT XVI.

1. **H**æc locutus sum vobis, ut non scandalizemini. 2. absque synagogis facient vos: sed venit hora, ut omnis qui interficit, vos, arbitretur obsequium se præstare Deo. 3. Et hæc facient vobis: quia non noverunt Patrem, neque me. 4. Sed hæc locutus sum vobis, ut cum venerit hora, eorum reminiscamini, quia ego dixi vobis: Hæc autem vobis ab initio non dixi quia vobiscum eram. 5. Et nunc vado ad eum, qui misit me, & nemo ex vobis interrogat me quod vadis? 6. sed quia hæc locutus sum vobis tristitia implevit cor vestrum. 7. Sed ego veritatem dico vobis, expedit vobis ut ego vadam: si enim non abiero, paracletus non veniet ad vos: si autem abiero, mittam eum ad vos. 8. Et cum venerit ille, arguet mundum de peccato, & de justitia, & de iudicio. 9. De peccato quidem, quia non credunt in me. 10. De justitia verò: quia ad patrem vado: & jam non videbitis me. 11. De iudicio autem: quia princeps huius mundi jam iudicatus est. 12. Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo. 13. Cum autem venerit spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem; non enim loquetur à semetipso: sed quaecumque audiet loquetur, & quæ ventura sunt annuntiabit vobis. 14. Ille me clarificabit: quia de meo accipiet, & annuntiabit vobis. 15. Omnia quaecumque habet Pater, mea sunt: propterea dixi, quia de meo accipiet, & annuntiabit vobis. 16. Modicum & jam non videbitis me, & iterum modicum, & videbitis me: quia vado ad Patrem. 17. Dixerunt ergo ex discipulis ejus ad invicem: Quid est hoc quod dicit nobis Modicum, & non videbitis me: & iterum modicum, & videbitis me, & quia vado ad Patrem? 18. Dicebant ergo Quid est hoc, quod dicit: modicum? Nescimus quid loquitur. 19. Cognovit autem Jesus quia volebant eum interrogare: & dixit eis, de hoc queritis inter vos, quia dixi vobis, modicum, & non videbitis me. 20. Amen amen dico vobis, quia plorabitis & flebitis vos, mundus autem gaudebit: vos autem contristabimini: sed tristitia vestra vertetur in gaudium. 21. Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus: cum autem pepererit, jam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in mundum. 22. Et vos igitur, nunc quidem tristitiam habetis, iterum autem videbo vos, & gaudebit cor vestrum: & gaudium vestrum nemo tollet à vobis. 23. Et in illo die me non rogabitis quicquam. Amen amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. 24. Usque modo non petistis quicquam in nomine meo, Petite, & accipietis: ut gaudium vestrum sit plenum. 25. Hæc in proverbii locutus sum vobis. Venit hora cum jam non in proverbii loquar vobis, sed palam de Patre annuntiabo vobis. 26. In illo die in nomine meo petetis, & non dico vobis, quia ego rogabo Patrem de vobis. 27. Ipse enim Pater amat vos quia vos me amatis, & credidistis quia ego à Deo exivi. 28. Exivi à Patre, & veni in mundum iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem. 29. Dicunt ei discipuli ejus, ecce nunc palam loqueris, & proverbium nullum dicis. 30. Nunc scimus, quia scis omnia, & non opus est tibi ut quis te interroget in hoc credimus quia à Deo existi. 31. Respondit eis Jesus: modo creditis. 32. Ecce venit hora & jam venit, ut dispergamini unusquisque in propria, & me solum relinquatis: & non sum solus, quia Pater mecum est. 33. Hæc locutus sum vobis, ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis: sed confidite, ego vici mundum.

ARGUMENTUM

ARGUMENTUM CUM Remissionibus.

Primo Vers. 1. Prædicat Christus: imminentes persecutiones; quod explicavi tom. 5. lib. 7. c. 16. à q. 6. contra quas à Vers. 5. ait, quod ipse vadit, & mittet Spiritum S. qui arguet mundum de peccato, de justitia, & de iudicio, ut Christum

clarificet: de quodixi citato lib. 7. c. 17.

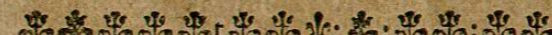
Secundo Vers. 16. Modicum, ai: Non videbitis me, & iterum modicum & videbitis me, illud que explicat; quod expendi tom. 5. lib. 7. cap. 18.

Tertio Vers. 23. Ait, quod si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis: ac tandem subdit: *Pressuram habebitis, sed confidite ego vici mundum.* de quo dixi citato lib. 7. c. 19.

CAPUT XVII.

1. **H**æc locutus est Jesus: & sublevatis oculis in caelum, dixit, Pater venit hora, clarifica filium tuum, ut filius tuus clarificet te. 2. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, ut omne, quod dedisti ei, det eis vitam æternam. 3. Hæc est autem vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum, & quem misisti Jesum Christum. 4. Ego te clarificavi super terram opus consummavi quod dedisti mihi ut faciam. 5. Et nunc clarifica me tu Pater apud te ipsum, claritate quam habui prius quam mundus esset apud te. 6. Manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo, (tui erant, & mihi eos dedisti) & sermonem meum servaverunt. 7. Nunc cognoverunt quia omnia quæ dedisti mihi, abs te sunt: 8. Quia verba quæ dedisti mihi, dedi eis, & ipsi acceperunt, & cognoverunt verè, quia à te exivi, & crediderunt, quia tu me misisti. 9. Ego pro eis rogo. Non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi, quia tui sunt. 10. Et mea omnia tua sunt, & tua mea sunt & clarificatus sum in eis. 11. Et jam non sum in mundo, & hi in mundo sunt & ego ad te venio. Pater sancte serva eos in nomine quo dedisti mihi, custodivi: & nemo ex eis perit, nisi filius perditionis, ut scriptura impleatur. 13. nunc autem ad te venio, & hæc loquor in mundo, ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis. 14. Ego dedi eis sermonem tuum, & mundus eos odio habuit, quia non sunt de mundo, sicut & ego non sum de mundo. 15. Non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos à malo. 16. De mundo non sunt sicut & ego non sum de mundo. 17. Sanctifica eos in veritate: sermo tuus veritas est. 18. Sicut tu me misisti in mundum & ego misi eos in mundum. 19. Et pro eis ego sanctifico me ipsum, ut sint & ipsi sanctificati in veritate. Non pro eis autem rogo tantum, sed & pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me: 21. Ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis unum sint: ut sint unum, sicut & nos unum sumus. 23. Ego in eis, & tu in me, ut sint consummati in unum: & cognoscat mundus, quia tu me misisti, & dilexisti eos, sicut & me dilexisti. 24. Pater quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, & illi sint mecum, ut videant claritatem meam quam dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi. 25. Pater Juste, mundus te non cognovit, ego autem te cognovi, & hi cognoverunt, quia tu me misisti. 26. Et notum feci eis nomen tuum, & notum faciam ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit, & ego in ipsis.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

Primo Vers. 1. Christus D. tanquam optimus Parens moriens post largum sermonem à c. 13. huiusmodi in Evang. Tom. VI.

cusque cum suis Apostolis, tanquam charissimis filiis, eis exhortationem, ac consolationem dans, tandem sermonem concludit cum oratione, quæ eos suo Patri commendat;

GGg 3 10-